

РҢА Т'ЭЗЭ

ОРГАНА МӘРК'ЭЗКОМА ПАРТИА КОМУНИСТИЕ ӘРМӘНИСТАНЕ
„ՌՅԱ ԹԱՅԱ“ ՕՐԳԱՆ ՀՎԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻ
„РҢА ТАЗА“ ОРГАН ЦК КП АРМЕНИИ

№ 1 (613) | Сешәм, 1 февралә сала 1955 | Қимәт 20 капек

ГАЗЕТ НӘ Т'ӘНЕ КОЛЕКТИВ ПРОПАГАНДИСТ У КОЛЕКТИВ АГИТАТОРӘ,
ЛЕ ӨСА ЖИ КОЛЕКТИВ Т'ӘШКИЛДАРӘ.

ЛЕНИН

ОРГАНА ХӘВАТК'АРӘД КӨРМАНЩА НӘШРЕ

Жь рожа иройн дәст бь нәшрькьрна газета кәрманщия «РҢа т'эзэ» дьбә. Нәшрькьрна же газете кьвшикә алавийә, йа сиасәтийә мьләтиә Лениниә—Сталиниә Партия Комунистийә. Әв чәвмандьнәкә фәрзә нә кә тәбә тәне дь әмре кәрманщә советиәдә, өса жи бона миллион хәваткәрәд кәрманщә, е кә вәлате дәрәкәдә дьжин.

Щьмаә'та кәрманщә йәкә жь щьмаә'тед дьниәейә кәвнә, әв бәр бобәлискәд таричә нар тәйа-миш буйә, қорнада һәртәм шәре мерхасиә кьрийә мьчабли гә-дәк дьжмьнед хвә: пешбәри щәрдед ә'рәба у монгола, асимилаторе Роме у Иране.

Дьжмьнара ль һәв нәһатийә бьньчсиньн рөһе щьмаә'та кәрманщайә хәваткар азайхвәстьне.

Чәва ә'йанә, дәрәщәкә бьнәлиә щьмаә'та кәрманщә пьр дь жи дь вәлатед роһьлата незикда—Иранәдә, Ромәдә, Ирачәдә, Сирияәдә у ль щие дьне. Кәрманщә ван вәлатәдә хәваткар дь вәләки храби гранда дьжин. Әвана жь алиә капиталиста у феодада бенәд у һәсаб тенә зерандьне.

Ле башчәйә вәле ван кәрманщәд хәваткар, е кә вәлате мөдә дьжин. Көкөмата советиә азай у мөщәлә пешдәчуйне мьләтиә да вана.

Гөндие кәрманщ сайа алтгьндарйа чәйде колхозие дәст жь әмржийна кочәриә кьшанд у бона хвә ә'франд әмржийнәкә тәзә. Әви дәвса конә хвәй кочәриә дәст ани мала жь кәвр чекьри у бь арика вәва дарда кьр ләмпед Илийчә шәмәли.

Ль вьра, сәр хвәлийә советиә щьмаә'та кәрманщә дь тарича хвә пьрчорнада щара ә'вльн мөщәл стәнд бона ә'франдьяна әлифбае хвә.

Хәваткәрә кәрманщә дәст пекьрын бь зьмане дә кьтәб хвәндьн, һажь култура мәрвьәе ә'франди гәләки дәвләмәнд-бун.

Пешда һатгьн һьвискар у шаи-ред кәрманщә, е кә бь алтгьндарид вәлате мө шанә: дьдьн пәсне ә'мржийна хвә тәзә, е Партия Комунистие у нимдаре же Ленине нәмьри, кә азай у бәхтәвари дайә щьмаә'та кәрманщә.

Сәлед советиәдә жь дәстанине щьмаә'та кәрманщә лапә навнишан дәстанинәк кадрын, кижанәд кә индустра у малъбуна мө гөндитиәдә, дь апарате партиәе у һөкөмәтедә, дь дәрәщә өлми у култураәдә хәватә нәһешанди пешдә дьбьн.

Борщә газета «РҢа т'эзэ» нимлийә бь зьмане фәрьн у мөсәлә кьвш хвәндәванара бөжә дәрһәчә ә'мржийна щьмаә'та кәрманщайә тәзә, дәрһәчә дәстанине хвә чекьрна социалистиәдә.

Ле газет һькарә бь сәрәщәт у һәваскари бә, паки бьчәдинә кьрна хвә фәрз, әгәр әв дора хвә бәрәв нәкә активе мьчәләдәра. Дь нав руйе «РҢа т'эзэ» дә гәрәк вәкиле пәла, колхозьяна интеллигенсияе республике бь системи готьяна хвә бөжьн.

Газет, һьлбәт, гәрәк тәне сь пропаганда мөсәлә хәватә пак мьжул нәбә, борщә вейә: кема-сийа рьнд бьдә критиккьрне. Хен жь мьчәлә, ләзмә пьрщара очерка фелиетона, шйера нәшрькьн. Газетәдә щи бьдьн нмуне фолкло-ре рьнд. Гәрәк бә готье дәр-һәчә әдоса щьмаә'та кәрманщә, кижан дь сал у зәманәдә һатийә ә'франдьяне, иро жи әшча бәдә-вәтиә мөзьн дьдә мө. Ләзмә гөһ-дарикә фәрз бьдьн сәр же йәкә жи, кә бь тәрщмәти руйе газетәдә бенә нәшрькьрне һьвиса-ред класики, е урьса у щьмаә'тед советиә майн, өса жи е зәмане мө һәрә рьнд.

Газет гәрәкә бь рөһе интернационалиә пролетарие өса жи бь рөһе пьзмәмтийә щьмаә'та жь һәв-дө нәчәтиәй, бь рөһе вәтәнһьз-кьрна советиә хәваткәрә кәрманщә бьдә тәрбиәткьрне.

ФӘРМАНА

СӘДРТҢА СОВЕТА Т'ӘВРӘ БЬЛҢД ЙА ТРСС ДӘРҺӘҚА
ГАЗИҚЬРҢА СОВЕТА Т'ӘВРӘ БЬЛҢД ТРСС

СәдртҢа Советә Т'әврә БьлҢд ТРСС чрар дькә:
1955 сәлә 3 февралә бажарә Москваәдә гази сәсия дөдә Советә Т'әврә БьлҢд бәрәвкьрня чара дьбә.

Сәдрә СәдртҢа Советә Т'әврә БьлҢд ТРСС К. ВОРОШИЛОВ
К'атьбә СәдртҢа Советә Т'әврә БьлҢд ТРСС Н. ПЕГОВ
Москва, Кремл 22 йанваре, сәлә 1955

ПЕШДАДАЙИНА КАНДИДАТЕД ДЕПУТАТИА СОВЕТА Т'ӘВРӘ БЬЛҢД РСС ӘРМӘНИЕ

Хәватк'аред республикае бь дьләки ша у һөбәкә мөзьн чәва мәрвьәк пешдә дан кандидатед блока комуниста у нә партиавана.

Хәваткәрәд республикае: пәла, гөндйә у интеллигенсия, ван-рожада нава щьватед хвәйә пьрмәрвьә пешбьжартьнедә пешдә дан кандидатед депутатия Советә Т'әврә БьлҢд йа РСС Әрмәниә-сәркарәд Партия Комунистие у дөвләта Советиә һәваләд Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, А. И. Микойан, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, Н. С. Хрущев.

Өса жи кәтәбед МК ПКТС һәваләд П. Н. Паспелов, М. А. Суслов, Н. Н. Шаталин һатнә пешдадаийне кандидатед депутатия Советә Т'әврә БьлҢд РСС Әрмәниә. Ереванәдә коллектива сәрверйә трамвай-трел-

лейбусе нәйя Сталин щьвата хвәйә пешбьжартьнедә чәва кандидате депутатия Советә Т'әврә БьлҢд РСС Әрмәниә пешдә да кәтәбе МК ПК Әрмәнистанә ә'влин һәв. С. Н. Товмасйан.

Нә'йя һоктемберйанәдә кандидатә депутатә Советә Т'әврә БьлҢд РСС Әрмәниә һатйә пешдадаийне сәрверә бәрәвкьрын у пеш һазьркьрна пәмбө Надое Ходо Махмудов.

Кандидате депутатия Советә Т'әврә БьлҢд РСС Әрмәниә пешдә һатийә дайинә жь алиә щьвата колхозванәд колхоза сәр навә Молотов, нәйя Апаранә сәрверә ферма һәйван-хайкьрна гөндә Әләгәзә Әр-футе Тәфур Кәләши.

Редаксия газета „РҢа т'эзэ“-р'а

Редаксия газета «Советакан һайастан» сәләма алави дьдә ронайдитьна һәжмара газета «РҢа т'эзэ» пешьн.

Бь зьмане кәрманщия нәшрькьрна газете алиә Партия Комунистие хәмхөрикә алави тәзәйә бона щьмаә'та кәрманщә.

Әмә бәвәркьринә, кә газета «РҢа т'эзэ» бь һөрмәти же бьчәдинә ван пьрсед мөзьн у һөрмәтли, е жь алиә Партия Комунистие һатнә данине пешйа

наширәте, же каре бьдә тәрбиәтйә комунистие хәваткәрә кәрманщә, нав хәваткәрә республикедә чәвинкьрна һәләчәтиә интернационалиә, же ван мобилизасийә бькә бона чәдәндьна пьрсданине чекьрне комунистие мөзьн.

Әм коллектива газета «РҢа т'эзэ» ә'франдарра дьхвөзьн дәстаниә хәватә рьнд.

Редаксия газета
«Советакан һайастан»

Редаксия газета кәрманщия „РҢа т'эзэ“-р'а

Редаксия газета «Комунист» сәләма алави дьдә ронайдитьна һәжмара газета кәрманщия «РҢа т'эзэ» пешьн.

Әв чәвмандьнәкә тәзәйә, йа кә фәрьн дьдә ә'йанкьрне чәва Партия Комунистие у һөкөмата Советиә бь хәмхөри пешдә дьбьн култура щьмаә'тед вәлате мө сь форма мьләтиә у бь сәрәщәма социалистие. Әв дьдә ә'йанкьрне дьһә мөккәмбуна

бьрати у пьсмаийя щьмаә'тед ТРСС.

Коллектива редаксия газета «Комунист» газета кәрманщиярә дьхвөзә нава хәватә вейә һөрмәтидә гәләк дәстанинәд мөзьн, бона тәрбиәткьрня хәваткара бь рөһе нәтани кәтәсиә пешкешбуй шьхөлә: Партия Комунистие, шьхөлә чекьрна комунизме вәлате мөдә.

Редаксия газета
«Комунист»

Редаксия газета „РҢа т'эзэ“-р'а

Редаксия газета «Совет Эрмәнистань» сәләма алави дьдә дәркәтнә һәжмара газета «РҢа т'эзэ» пешьн, органа МК ПК Әрмәнистанә. Әм дьхвөзьн газета «РҢа т'эзэ»-ра у хәваткәрә коллектива же ә'франдарра дәстанина, дь шьхөлә тәрбәтдарйә комунистие

нав кәрманщәд республикеә хәваткарда. Әв гәрәкә бьһьвисә дәрһәчә ә'мржийна у култура ван у мобилизасия бькә чәватә ван бона чәдәндьна ван пьрса, е кә данинә Партия Комунистие у һөкөмата Советиә.

Редаксия газета
«Совет Эрмәнистань»

Пызмаме мьнэ кӧрманщра

Щаьлтйа мьнда гӧлӧк пызмаме мьнэ кӧрманщ пӧбунэ, у гӧлӧк щара чумэ бал вана, мьн меванти ванра кӧрйӧ: ньм ль алие ӧлӧгӧзе, ньм жи ль Шираке, Нахчване, Текоре.

Мьн тьме ль нале кӧрманща пьрсийӧ.

Шьване гӧнде мӧ: Мӧхсо у Һьщо жь Сӧрмӧлие, жь гӧндед Ӧерӧчале у Палӧмуте бун. Ӧвана дӧстпбуна бьаре нӧта пайзе кӧри-сурие гӧнде мӧ хвӧй дькьрн, пайзе дьчун чьжлед хвӧ, бона бьара дьне диса бен.

Мӧхсо рьнд ль бьлуре дьхьст, Һьщо жи денгбеж бу. Вана кламе щьмаӧта хвӧ дьлшӧшти дьготьн. Мьн бь дьл у ӧщч гӧьдарйа клам у бьлуре ван дькьр; мьн жь вана дьбьист нькйат у ӧфрандьне кӧрманща эпикй— фолклора кӧрманща, вӧки мьн чуктийа хвӧда нӧта иро же ньзкьрийӧ.

Револйусйа Октябре Сосиа-

листие Мӧзын бона щьмаӧта кӧрманща вӧкьр рйа ньшиарбуне тӧзӧ: кӧрманща мӧктӧб, литература хвӧ тӧзӧ дӧст анин.

Һӧр дӧстанинӧкӧ кӧрманща нӧбуне, културе у пешдачуйне гӧлӧки мьн дьдӧ шакьрне.

Мьн гӧлӧки дьхвӧст, вӧки кӧрманща бь зьмане дйа хвӧ дьна зӧф бьхвӧндана литература бӧдӧвие, йа урьсие у дьнйае гьшки.

Хвӧстьна мьнӧ жь ньвискаре нӧвале кӧрманщ, вӧки ӧвана рьнд бьдн хвӧтандьне фолклора хвӧ дӧвлӧти у сӧр нйме ве дайньн нйме литература хвӧ тӧзӧ, гӧрвӧдай ньм форма-колорита мьлӧтие, ньм жи бь сӧрӧщӧма нӧм-мӧрвайе-сосиалистие.

Бона нӧшьркьрнӧ «Рйа тӧзӧ» вӧра дьхвӧзым пешдачуйне тӧзӧ, чӧвинбуне у щьмаӧта мӧ кӧрманщӧ бьратиера дьхвӧзым хвӧшбӧхтие у бӧхтӧварие.

Бь сӧламед алави

Аветик' Исаханян

Редаксия газета „Рйа т'ӧзӧ“-ра

Ронаидитьна газета «Рйа тӧзӧ» нава ӧмьре кӧрманщед хвӧаткарда чӧвьмандьнӧкӧ кьвшӧ, ӧв нишан дьдӧ хӧмхӧрн у ӧмӧкданна Партия Комунистие бона щьмаӧтед бьчук.

Газет гӧрӧке мобилизасйа бькӧ чӧвата щьмаӧта кӧрманщайӧ хвӧаткар, вӧки тӧви щьмаӧтед вӧлате мӧ братйе бь нӧрмӧти бьчӧдиньн чӧред Партия Комунистие у дӧвлӧта Советие.

Бьмбарӧкие дьдьм дӧркӧтъна газета «Рйа тӧзӧ» нав нӧширӧта щьмаӧта Советиеда.

Коллектива газетера дьхвӧзым дӧстанина, бона дӧрбазкьрнӧ чӧраре партия мӧ, нӧкӧмата мӧ Советие нава хвӧатчие республикеда.

С. Сиабандов

Депутате Совета Т'ӧврӧ Бьльнд Т'РСС, мерхасе Т'ваҫа Советие

Клуба гӧнде П'ампе дӧрхьн жь ви н'али

Нӧйя Апаране гӧнде П'ампа кӧрманщада клуба гӧнд вӧлӧки нӧпакданӧ. Ньвисхана колхозе у клуба гӧнд ӧтахӧкӧ бьчукда нӧтънӧ щикьрне.

Бона клубе вӧтани нья нӧтънӧ кьрине 1500 кьтеб у гӧлӧк ӧшйа. Ле тӧ вӧрӧ бьнӧрӧ кьтеб у газет дӧвса ве ӧтахӧда щикьн, сӧрвӧре клубе ӧв бьрнӧ мала хвӧ, сӧва ве йӧке жи колхозван нькарьн вӧдӧда бьхуньн кьтеба у газета.

Сӧрвӧре клубе Щьндие Мамой вӧтанй нья тӧ чьсӧкьрн дӧрбазнӧкьриӧ тӧв колхозвана. Тӧ щара нӧнатйӧ дӧрбазкьрне

даклад дӧрӧча бьжартьна, вӧдӧда нае ронаидитьне газета дивер.

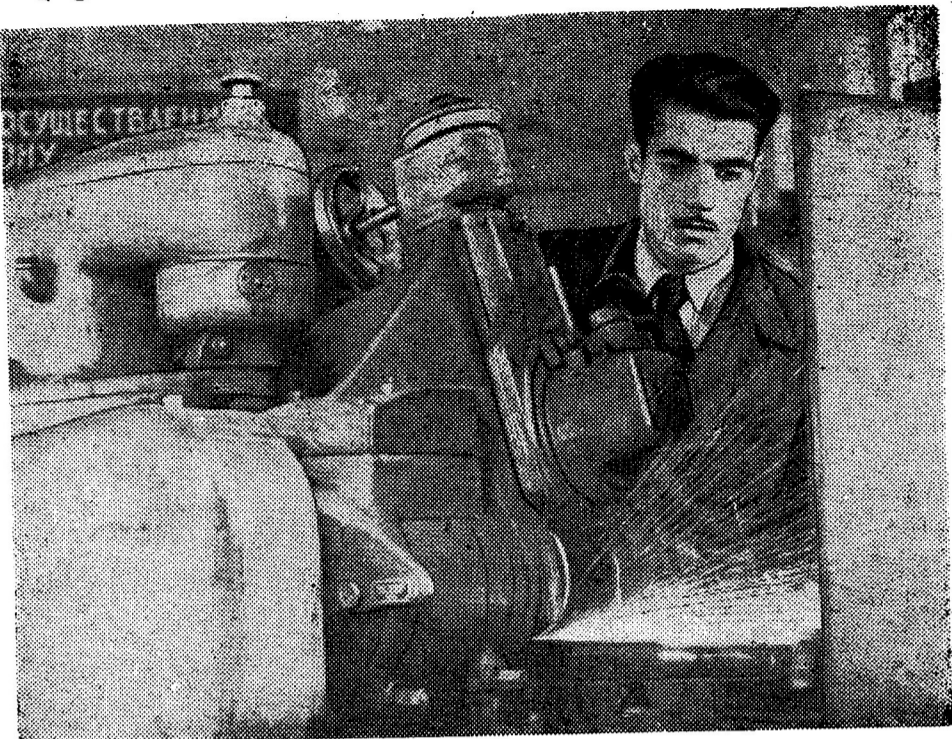
Тӧ лозунг у плаката дӧрӧча бьжартьнада навини клубеда.

Ньзани нӧтани нья сӧрвӧрйа колхозе у тӧшкйлӧта партие чь дьфькьрн бона клубе дӧрхьн жь ви вали?

Вӧхтӧ, вӧки пара култура нӧйя Апаране у тӧшкйлӧта партия гӧнде П'ампе бь ве пьрсе мьжул бьн у ван кемасйа ньлдьн. Ван роже нӧзьрбуна бьжартьна хвӧата клубе дайньн сӧр дӧрӧщӧкӧ бьльнд.

Карлене Чачани

Бь дӧстанинӧс Мӧзын ал бӧрбьри бьжартьна бьн

Коллектива завода п'аре машинӧ чекьрне борщ ньлдайӧ сӧр хвӧ, вӧки рожа бьжартьне Совета Т'ӧврӧ Бьльнд у Советед щи РСС Ӧрмӧние бьдн к'вьшкьрне бь дӧстанине мӧзын.

П'але ве заводе Рафик Мелк'онйан, ек к'ӧтйӧ нава лӧще бона нӧрмӧтеа р'ожа бьжартьне, планед хвӧ роже дьрӧдинӧ 2-3 щара зеда.

Шькьлда: Рафик Мелк'онйан вӧхте хвӧате,

Фото. Ар. Экекйан

Ч'елӧкдоша пеш

Ферма гӧнде Тӧзӧкӧнде ль сӧр нӧйя Арташате фермӧкӧ мӧзынӧ. Алие нӧбундаина фермеда нӧййеда щики пешьн дьгьрӧ. Колхозе 1954 сале плана ширдайна челока 136 сӧлӧфи чӧданд. Ве колхозеда челока дӧшӧкӧ ӧйан Гӧвӧза Хӧдойӧ, кижана кӧ йанзӧдн сале, вӧки фермеда дьхвӧвьтӧ. Ӧве нӧрсал чӧдандйӧ у дьчӧдинӧ плана шир.

Сала 1954-а йа мальӧбуна гӧндитие, вӧхте зайина челока, Гӧвӧза Хӧдо шӧрте сослӧщие гьреда челокадоша ферме Қимӧта Щӧварира.

Вӧхтеда нӧтӧ ӧйанкьрне,

вӧки сайа хвӧата баш Гӧвӧза Хӧдо, жь нӧр челокаке дӧвса 1350 литр шир стӧндйӧ 1910 литр у голькед ван нӧйшт челока кӧ спартьне, сьламӧтън у кокьн. Бь ви щурӧй 1954 сале Гӧвӧза Хӧдо шӧрте сослӧщие жь Қимӧта Щӧварй бьр.

Чӧва Гӧвӧза Хӧдо, ӧса жи тӧмамйа хвӧаткаре фермайе кӧтънӧ нава лӧще у чӧвата хвӧ наӧвешиньн бона чӧдандьна ван пьрса, е кӧ нӧтънӧ данине пешйа хвӧаткаред фермед нӧйванӧтхайкьрне, у бь дӧстанинед мӧзын бӧрбьри бьжартьна дьчн.

Мӧн'мӧде Баба

КАНЙА ТӧЗӧ КОЛХОЗВАНЕД ТЬЛЬКРА

Гӧнде Тьльк ль нӧйя Талине вӧдӧки дьреж бу, кӧ ава вӧхарьне дӧст данин жь щие дур. Бона ньлдана ван чӧтъна йа тӧшкйлӧта партиейӧ щи у Совета гӧнд дӧст бь чекьрна канйа тӧзӧ кьрн. 1955 сале, 2 йанваре гӧндиед Тьльк стӧндьн пешкешӧкӧ гӧлӧки рьнд: стӧн-

дьн ава вӧхарьнейӧ сӧр у тӧмьз. Бь ве йӧке нӧтънӧ ньлдане ӧв чӧтъна, ек гьредаибун анина авера.

Ван рожед нӧзьрбуна бьжартьна, гӧндиед Тьльк бь дьл у ша щава ве пешкешӧе дьдн бь хвӧата хвӧйӧ пеш.

Мӧ'ме Сиабанд

АВАЙЕ ЖИЙНЕ БОНА ДӧРСДАРА

Рож бь рож республика мӧда зеде дьбьн чекьрнӧ авайе жийне бона дӧрсдара. Сӧва дӧрсдара нӧкмӧта Советие вӧму мӧщӧл-мькан ӧфрандьнӧ. Пела нана ль нӧйя Аштараке, гӧнде Аштаракеда нӧтӧ кӧтакьрне чекьрнӧ авайе дӧчати бь кӧвре туф. Ван рожа дӧрсдарад мӧктӧба сӧр нава П. Прошйан дӧрбази ӧтахе тӧзӧ бун;

ТӧВЛА ТӧЗӧ

Ль колхоза сӧр нава Ворошилӧв нӧйя нӧктемберйане нӧтӧ чекьрне тӧвлӧ бона дӧвер бь вӧму мӧщӧале хвӧва. Тӧвлӧеда нӧтйӧ дӧрбазкьрне ав у ронайи.

Тӧвла тӧзӧчекьрида нӧтйӧ щикьрне 130 сӧри дӧваре гьр.

Хвӧатчие ферме чӧвата хвӧ наӧвешиньн бона дьна паккьрн у хайкьрнӧ нӧйванӧт.

50-салиа револйусиа Урьсие пешьн салед 1905—1907

Хэваткаре Эрманистана Советие нишан дьдн у дьднэ дэрбазкьрне нобелйана нивчорна револйусиа Урьсие пешьн салед 1905—1907.

Ль республике агитатор фабрик-заводада, колхозада, совхозада, стансие машин-тракторада, мэктэбед бьлдда, идароханада дьдн дэрбазкьрне тезисе института Маркс-Энгелс-Ленин-Сталин рэх Мэркэзкома ПКТС дэрэча пенцисалиа револйусиа щьмаэ'тие, йа Урьсиейэ пешьн. Нэр щийа тэшкил дькьн даклада у чьса пешкешкьри ве чэвмандьна мэзын.

Филиала Эрмание института Маркс-Энгелс-Ленин-Сталин рэх Мэркэзкома ПКТС дьдэ дэрбазкьрне пенцисалиа револйусиа Урьсие пешьн. Дэрэча ве йэке, бона нэшьркьрне натйэ назьркьрне бэрэвокэка документа «Нэжандьнед револйуси ль Эрманистане салед 1905—1907».

Бэрэвокеда те готье нь Эрманистане дэрэча шэре гала, гондийа у эскэре револйуси мьчабли тсаризме, кьрнед тэшкилэтед болшевикие, нэшьрэта болшевикие ви чахи.

Филиала институте тэшкил дькэ сесиа олми жи, кедэре ве бенэ бьнстандьне даклад дэрэча чэвмандьне револйусиа Урьсие щьмаэ'тие пешьн. Эв даклад гьшк бь бэрэвокэка башчэ ве бенэ нэшьркьрне.

Филиала институте МЭЛС, Академиа Олми у министриа Културае республикае Музеа Дэвлэте тэричиде тэшкилдькьн виставке пешкешкьри нэжандьне салед 1905—1907 револйуси.

Дэрэча нобелйана револйусиа Урьсиейэ пешьн виставка дь клубе, кьтебхане у малед културае республикеда натьнэ тэшкилдькьрне.

БЬНЭЛИ НИВИЕНЭ

Эва се сала, чь телефона гонде Метсаморе, нэвйа Эцмиадзине, натйэ бьрине.

Тонэбуна телефоне гэлэк чэтьнайа пешда тинэ бона бьнэлийа.

Колхозвана чэндьк-чэнд щара шькйат кьрнэ, ле нэта нь

на эв шькйат манэ сэр кагаз. Сэршерйа колхозе у Совета гонд, оса жи сэркаре пара тэвгредане Эцмиадзине гондарйа ве пьрсе накьн. Ле бьнэлие Метсаморе нивйа данина телефоненэ.

Г. Гуло

БОНА ХВЭЛИА ХАМ У ХОПАН

Ван рожа жь завода Ереване электромашинчекьрне натьнэ шандьне нэвйе ьланин данина квэлиа хам у хопан 248 трансформатор, 180 электростансие

цивэжок у 28 генератор. Коллектива тсеха № 20 борщ ьлдайе сэр хвэ жь плане дэрбьшиньн чэза Павлодаре 16 электростансие цивэжок.

Депутат хьзмэтк'аре щьмаэ'тейэ

Депутатед Совете Тэврэ Бьльнд у советед щиде тенэ бьжартьне жь алие бьжараванада, сэр ниме система бьжартьне томэри, вэкэвэв, растэнэ у хэвлэ.

Депутат борщдарэ вэхтеда бьчэдинэ мэрэм у пешданине щьмаэ'те. Эв бэр бьжарвана нэсаб дьдэ бона хэвата хвэ. Депутатед мэ хьзмэтк'аре щьмаэ'тенэ. Эвана бь хэвата хвэйэ нэр рожива щьмэ'тева гьредаинэ, дьхэвтын бона щьмаэ'те.

Эв депутатед кэ хвэстьна бьжарвана начэдиньн, сэр ниме конституисиа ТРСС жь алие бьжарвана дькарьн шунда бенэ газикьрне. Бажарване советие кэ тенэ бьжартьне чэва депутатэ совете, тэвгредана хвэ жь бьжарвана набьрн у вэхта чэдандьна борще хвэй депутатие дьна чэвин дькьн тэвгредана хвэ бьжарванара. Советед Тэврэ Бьльнда у советед щиде, кедэре чанун у чрар тенэ чэбулкьрне, депутат гьлие хвэй э'сэи дьвежэ у нава хэвата хвэ нэр рожиде хвэ наэвшинэ бона чэдандьна ван чанун у чрара, е кэ алие советеда тенэ чэбулкьрне.

Борц у кьрнед депутатед вэлэте советие у вэлэтед капиталиста нэ мина нэвдонэ, тэмами нет у мэрэме вана башчэнэ. Депутате вэлэтед капиталиста бь сайа система бьжартьнейэ капиталистие прае пьр вэкилед капиталиста у мьлкэдараньн.

Эвана вэ'де бьжартьна бона стэндьна дэнга соз дьднэ бьжарвана, вэки эвана ве бьхэвтын бона налхвэшкьрне щь

маэ'те у э'длайе. Ле пэй бьжартьне созе хвэ начэдиньн у бькьрна хвэ мьчабли хвэстьна щьмаэ'те дьчьн.

Депутате вэлэте буржуазиае нэсавдар нинэ пешйа бьжарвана. Пэй бьжартьне эв дькарэ рйа раст дэркэвэ, эв дькарэ зэ'ф шашйа бькэ, нэсав надэ кэсэки, эв бь сэре хвэйэ у бьжарван нькарьн ви пашда биньн, чьмки капиталист у мьлкэдар вана хвэйи дькьн.

Ава, чь нишанда щьвата Франсиае мьлэтие. Ве щьватэда парэка депутатэ чу мьчабли нет у хвэстнед щьмаэ'та франсиае.

Щьмаэ'та франсиае нахвэзэ, вэки Германия роавае бе силкьрне, хенжь депутатед комунист у нэкомунист, ле прогрессив, депутатед дьнейэ майн бона щьмаэ'те хайн дэркэтын у дэнг дан бона силькьрныа Германия роавае. Кьлбэт щьмаэ'та франсиае вэ'деда ве нэсаб руни ван депутатара.

Вэлэте мэй Совете мэзында жь алие щьмаэ'те чэва депутатэ тенэ бьжартьне эв эвлэдед вэлэте мэ, кижана щьмаэ'т рьнд нас дькэ у кижана нав э'мрда данэ э'йанкьрне, вэки эвана чэвата хвэ наэвшиньн бона дьна валхвэшкьрныа щьмаэ'та мэ, бона дьна чэвинкьрныа вэ'тэне мэ сосалистие, бона чекьрныа комунизме вэлэте мэда, бона э'длайе.

Депутате Совете эвлэде щьмаэ'тенэ, хвэстьна ван у щьмаэ'те йэке, эвана расти хьзмэткаре щьмаэ'тенэ.

Надое Хэдо

Система бьжартьна советие дьниаеда йа нэрэ демократиейэ

6 марте 1955 сале ве бенэ дэрбазкьрне бьжартьна Совете Тэ'врэ Бьльнд у советед щиде е РСС Эрманистане. Чэва нэртьм, оса жи эв бьжартьна ве бенэ дэрбазкьрне сэр ниме система бьжартьне дьниаеда нэрэ демократи, йа кэ те дэрбазкьрне сэр принсипе конституисиа Советие мэзын.

Бьжартьне нэму органед нэкомате вэлэте мэда-жь Совете гонда дэстпекри вэтани Совете ТРСС Тэврэ Бьльнд те дэрбазкьрне сэр ниме бьжартьна томэри, вэкэ нэв у растэнэ бь дэнгдаина хэвлэ.

Нэр бажарванэ, е кэ гьнштьэ 18 сала изна ви бьжартьне нэйэ у е кэ гьнштьэ 23 сала дькарэ бе бьжартьне депутатэ

Совете ТРСС Тэврэ Бьльнд. 21-сали те бьжартьне депутатэ Совете Тэврэ Бьльнд Республикае Тьфачие у автоном, у 18 сали дькарэ бе бьжартьне депутатэ Совете щиде.

Конституисиа ТРСС дайэ кьвэшкьрне изна бьжартьне тэваи.

Тэмамайа бажарване ТРСС нэньнери ве йэке чь чьсьмийэ, бь кйжан зьмани хэбэрдьдн, чэванэ рэнге чэрме вана, ки буна де у баве вана, професйа ван, чь нэбуна ван нэйэ, хвэндина, йан на, чэбьх кьрнэ эскэриаеда, чь дьвэбиньн-тэмам йэке, изна ван нэйэ бьбжэрьн у бенэ бьжартьне нэму органе нэкомате Советиеда.

Тэне мэрэвэ дин у е кэ бь суде дэнге вана натйэ бьрине

изна вана тэна бьбжэрьн у бенэ бьжартьне. Конституисиае вэлэте буржуазиеда бона форме натйэ нэвисандьне дэрэча изна бьжартьнеэ тэмами.

Ле ван конституисиада бона чэвинкьрныа сьньфа кэдхэра чэйдэ у чануне оса натьнэ данине, вэки система бьжартьне томэри бь щарэкева жь орте те ьльдане.

Штате Америкаейэ йэкбуйда жь 50 зедэ тсендз нэна, бь комэдарийа кижана жь бьжартьне дьминьн дэр бь милиона бьжарване хэваткар.

Законэ бьжартьне йа гэлэк вэлэте буржуазиеда нэйэ тсендза щи маине, сэр ниме кижане изна ван мэрэва бьжартьне нэйэ, е кэ вэхтэки дьреж дьжин сэр территория ве округа бьжартьне. Бь комэдарйа ве чануне буржуазиа жь бьжартьне дьдэ дурхьстьне бь милиона пале кэ

вэ'дэти дьхэвтын у е бе хэват, кижане щие жийна хвэ дьгэбэзын бона пэйдэакьрныа хэвате.

Натьнэ данине чануне занэбуна хвэндьне, сэр ниме кижане хэватчие кэ эгэщэ хвэндьна ван тэнабэ, изна вана бьжартьне тэна.

Гэлэ вэлэте капиталистада, Аргентинаеда, Мексикаеда, Иранэда, Швейсариаеда у е д. - изна жьна бьжартьне тэна. Гэлэ вэлэте капиталистиеда, оса жи дь Штате Америкае Йэкбуида парэка мэрэва кэ чэбьх дькьн эскэриаеда нькарьн бьбжэрьн у бен бьжартьне. Бь мэ'ниа ван у гэлэк чанунед маинда бь милиона хэваткар жь бьжартьна дэр дьминьн.

Буржуазиа бь нэму шура дьхэвгэ, вэки вэкилед хэват

(Пэйнатьн руе чара)

1111

Ньвискарעד մա

СОВЕТАКАН ԿԱՅԱՍՏԱՆ¹⁾

Շիրն у ша Կայастан,
Ըսլաх, Է'зиз тօ Վәтән,
Վәлате мьн гօлстан,
Советакан Կайастан.

Շьча хвәши тօ Վәтән!
Գօнд, шәәред тօ бь кән,
Կօлилк дьдн рож бь рож,
Ըхәмьли гав һәр гав.

Դәви шанздәһ бьрада
Դօ гօл дьди әшч у ша,
Դօ хвәш—хвәши, хвәш Վә-
տән—
Советакан Կайастан.

Կ. ШЫՆԴԻ

1) Թրմանիստանա Советие.

Կ'БЛАМА ШАГРТ

Դօ вәлате мәй ширн:
Դօ мәзкәне мә советие,
Դօ мәзньни бе сәро-бьн,
Ըм гօл дьдн тәда тьме.

Ըм дьхуньн шәв у ро,
Бәхтәварьн әм иро,
Ըм бәрәвдькьн чәвәте
Бо пешдачуйн у гинбуне.

Бона хвәндьне, занәбуне,
Бона օлма дәстанине,
Бона вәтән у хвәйкьрне,
Ըз һазрьм тьме-тьме.

Դօ вәлате мәй ширн,
Դօ мәзкәне мә советие,
Դօ мәзньни бе сәро-бьн,
Ըм гօл дьдн тәда тьме.

Յ. ԵՎԴԱԼ

БӘРЕ У НЬҺА

Դе бира мьн рожед нә ша,
Рожед рәш у зәлул,
Шьмаә'та кочәр дьли нә ша,
Շә'вә һесьр у мәлул.

Կе we бьда мьскән, шәәр,
Գазет, кьтәб у хвәндьн,
Կе we бьда хвәли у вар,
Шьмаә'та кочәр, кօ шабә?

Бь комәкдарйа Урьсета мәзньн
У шьмаә'тед бьрати
Хайе хвәлие иро әмьн
У дьжин әм пьзмамти.

Бона мьләте бьчук,
Иро һәйә газет, кьтәб,
Һәйә хәват, һәйә изьн
Бәр бь комунизме әм дьчньн.

Щ. ШӘЛИЛ

ЗӘВИЕД ТԵՅԶ

Կане хвәлйа дем у хам?
Կане гәләк щие чьрстан?
Օнда дьбьн гав пәй гав,
Օнда дьбьн әв пәй һәвра.

Хәватчи бь дьлбар,
Бь чрара партия мә
Радкьн хвәлйа бекер,
Бона һе зедәкьн нане мә.

Щие демә, чум у чумстан,
Գьшк дьбьн кәвшән у гօлстан,
Тракторист у комбайнаван
Ըхәвтьн бь рօк у щан.

Пәй һәв чедьбьн малед тәзә,
У пешда тен гօл у рәзә,
Ըу дькьшә жь мала ава:
Жь мале тәзә, бук у зава.

У. БӘԿՕ

Система бьжартьна советие дьниаеда йа һәрә демократиейә

(Ըսтпәбун руе сьсья)

Շիа парламентада һәенә бьжар-
тньне.

Сәр һиме мьчала Конститу-
сия ТРСС 136-а һатйә данине
изна бьжартньнейә вәкә һәв,
сәр һиме we йәке вәлате мәда
һәр бажарванәк хвәйе дөнгә-
кйә, орта бьжарванада бона
дөнгданне тօ фьрчи тօնә.

Վәлате капиталистада изна
вәкәһәвбуна бьжартньнеә һа тօ-
нә. Англияеда, мәсәлә, әв мәр-
рвә кօ хвәндьна вана бьльнд
һәйә у һәбуна вана арзйә щин-
нәләчандьне һәйә, изна вана
һәйә дօ округада дөнге хвә
бьдньн у ед майн.

Վәлате мә Советиеда бьжар-
тньн растәһәнә, сәйа we йәке бь-
жарван дькарьн рьнд заньбьн,
чька дөнге хвә дьдньн ке у
әвана бь шарәкева растәрәст
дьбьжерьн органед һօкօматәә
щи, օса жи органед һօкօматейәә
Դәврә Бьльнд.

Щәм мә бьжартньн дәрбаздь-

вьн хәвлә. Дөнгдайна хәвлә
изне дьдә бьжарвана вәхта бь-
жартньна органед Советие бь
хвә хвә, аза чьрар бькә, чька
гәлә кандидатед депутатие кօ
әв дьбьжерьн, лайчи итбарйа
ванә йане на.

Չәйде дөнгдайна ви щурәи
хвәйи дькә тәмамйа азабуна
дөнгдайне.

Шьмаә'та мә, кօр у чизе
хвәйә лапә баш дьбьжерә ор-
ганед һօкօмата хвә Советиеда.
Рожа бьжартньна органед һօкօ-
мата Советие дьбә ә'йда ә'йни.
Хәватчие вәлате мә чәвәта хвә
һәвешиньн, бона дьһа бьльнд-
кьрьна индустра гьран у мал-
һәбуна гօндитйе. Бь милиона
мәрвьед Советйе, чәва мәрвьәк
дөнге хвә дьдньн кандидате
блока комуниста у нә партия-
вана у бь we йәке диса дьд-
на ә'йанкьрньне вьзкьрьна хвәйә
пьр у итбарйа хвә бәрбь Пар-
тия Комунистие йа кօ шьмаә'та
мә пешда дьбә бәрбь комунизме.

Хәльте Чәто

ВФ 08580. Адреса редакцияе: Ереван, соцага Алавердйан № 46, т'елефон 2-07-78. Адрес редакции: Ереван, ул. Алавердяна № 46, телефон 2-07-78.

Нәшрьхана № 2, сәрверйа сәрә, йа полиграф—мә'сулдарие у нәширәта йа Министрия Културае РСС Թрмәние, Ереван, соцага Кнунйант'с № 8. Գилագрафия № 2, Главного управления издательств и полиграфической промышленности Министерства Культуры Армянской ССР, Кнунянца № 8.

Ван рожа т'әмам бу 30 салйа квартета дөвләте сәр һаве Комитас. Шькда: квартета сәр һаве Комитас (жь алие ч'әпе бәрбь расте): артисте шьмаә'тие РСС Թрмәние, лауреате премйа Сталиние А. Габриелйан, Р. Давидйан, артисте шьмаә'тие РСС Թрмәние, лауреате премйа Сталиние С. Асламазйан, Г. Դ'алалйан.

КИНО ЧЬМА НАЕ ЩӘМ МӘ

Бона пешдабьрна културае,
чуйна бәрбь комунизме кем кօ
мәке надә кино. Ленин у Сталин
чимәтәки мәзньн данә киное у
бона we йәке кино һава дөв-
ләта мәда щики мәзньн дьгрә.

Լе тօ вөрә бьһьерә әв йәка
пак фә'м һәкьрньнә сәрверә дәр-
рәща културае йа һәйә Դ'али-
не һәв. Асарйан у хәватчие
киное һәв. Хачатрийан. Ըвана тօ
щара һәфкьрньн, вәки кино-
щькла бьшиньн гօндәд дури
һәйе. Мәсәлә, колхозване гօн-
де Сичанлуе бь мәһа һави-
ньн киное. Сала 1954-а кино
тәне дօ щара һатйә Сичанлуе.
Ван һәрдօ щара жи кино һә-
һатйә данине, чьмки апарате
киное хравбуна.

Դара култура һәйе гәрәке
бьфкьрә дәрһәча ве йәкеда у
вә дәда киное бьшинә гօнде Си-
чанлуе, օса жи гօндәд маинә ду-
ри мәркәзә һәйе.

Դһаре Әмәр

СЕСИАЕД օЛМИ ГօՆԴԱԴԱ

Ван рожа мәркәзә һәвиед
Ищеване у Шамшадинеда, օса
жи гօндәд Севкаре, Г'рхие, Мов-
сесе, Айгелзореда һатньн дәр-
базкьрньне сесиед օлми, ед ит-
титута Гօндитейә Ереване.

Վан сесиада даклад һатньне
дайнә дәрһәча зедәстәндьна һас-
ләте у һасьлкьрьна хвәлие сәр
һиме метода Малтсәв.

Կ'ардайна 68 миллион
манат

Республикеда сал бь сал зедә
дьбә щәма гәрә кардайнед аб-
лигасие һօкօматие, ед ТРСС кօ
дьгьһижә хәваткара. Сала 1954
амәһәткәсе Թрмәнистане данә
пала 68 миллион 600 һәзар ма-
һате кардайне. Һьмбәри сала
1953 кьри 4 миллион 160 һәзар
манат зедәйә.

Нәкәвьн тәв we щәме 1.000—
50 һәзар манате кардайнейә бь-
льнд, ед кօ тен дайнә жь алие
сәрверйа сәрәйә амәһәткә
дөвләте, йа ТРСС.

Редактор МИРОЕ ӘСӘԸ

ԳօՆԴԱՐԻ

Իсал жь мәһа феврале дәстпәкьрйа ль Ереване бь зь-
мане кօрманщи ронай дьвинә органа Мәркәзкома Партия
Комунистие Թрмәнистане газета.

„Рйа т'әзә“

Չимәте һьвисандьне

Бона мәһәке — 1 манат 75 капек

Бона 6 мәһа — 10 манат 50 капек

Бона 11 мәһа — 19 манат 25 капек

Ньвисандьна газете те чәбулкьрньне идарә у паред
тәвгреданеда, օса жи паред «Сойузпечате»-да.

«СОЙУЗПЕЧАТ»

Адреса редакцияе газета «Рйа т'әзә»:

Ереван, сочача Алавердйан № 46, телефон 2-07-78.